

ΨΩΜΙ, ΛΑΔΙ ΚΑΙ ΚΡΑΣΙ: ΘΕΜΕΛΙΑ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

ΣΚΟΠΟΣ ΚΑΙ ΣΤΟΧΟΙ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Να ανακαλύψουν οι μαθητές πολιτισμικά στοιχεία διατροφής από την αρχαία - σύγχρονη εποχή

Να έρθουν σε επαφή με διατροφικές συνήθειες των αρχαίων πολιτισμών και να συγκρίνουν αυτές της σύγχρονης εποχής

Να εμπεδώσουν τις ευεργετικές επιδράσεις της μεσογειακής διατροφής και να τρέφονται υγιεινά στη ζωή τους

Να έρθουν σε επαφή με μεθόδους παραγωγής και παρασκευής του ψωμιού, λαδιού, κρασιού και να γνωρίσουν την καλλιέργεια των σιτηρών, ελιάς και αμπέλου.

Να αναπτύξουν την κριτική σκέψη

Να καλλιεργήσουν την ευρηματικότητα και φαντασία

Να αναπτύξουν την συναισθηματική νοημοσύνη

Μεθοδολογία υλοποίησης του προγράμματος

- ❑ Χωρισμός σε ανομοιογενείς ως προς το γνωστικό υπόβαθρο ομάδες των 3-4 ατόμων
- ❑ Αναζήτηση πληροφοριών μέσω διαδικτυακής-βιβλιογραφικής έρευνας
- ❑ Βιωματική και ανακαλυπτική μάθηση, μέσω ανάλυσης περιεχομένου και αξιολόγησης πληροφοριών
- ❑ Ομαδικά παιχνίδια ρόλων
- ❑ Χρησιμοποίηση εκπαιδευτικών βίντεο, φύλλων εργασίας
- ❑ Συνεργασία και επίσκεψη σε τοπικούς φορείς

Διάρκεια προγράμματος

- Ιανουάριος έως Μάιος του σχολικού έτους 2018-2019

Επισκέψεις και συνεργασίες με άλλους φορείς

- ▶ Αμερικανική Γεωργική Σχολή στη Θεσσαλονίκη
- ▶ Ζωοτέχνια ΔΕΘ

Πεδία σύνδεσης του προγράμματος με το σχολικό πρόγραμμα

- ❖ Σύνδεση με φιλολογικά μαθήματα, όπως Ιστορία, Λογοτεχνία και με την Αρχαία ελληνική δραματική ποίηση
- ❖ Σύνδεση με το τομέα γεωπονίας (καλλιεργητικές τεχνικές ελιάς, αμπέλου, σιτηρών)
- ❖ Σύνδεση με το τομέα τεχνολογίας τροφίμων (παρασκευή ψωμιού)
- ❖ Σύνδεση με τα ΤΠΕ και εξάσκηση στην αναζήτηση πληροφοριών στο διαδίκτυο και στη χρήση πολυμεσικών εφαρμογών
- ❖ Σύνδεση με εικαστικά (ζωγραφική, κατασκευή πυραμίδας μεσογειακής διατροφής)
- ❖ Σύνδεση με Οικιακή Οικονομία και Χημεία

Ενότητες του προγράμματος

- Γνωριμία με την ελιά, σιτάρι, αμπέλι και τα προϊόντα τους
- Μεσογειακή διατροφή
- Παρασκευή ψωμιού

Γνωριμία με το δέντρο της ελιάς

- ▶ Δίνονται στους μαθητές φύλλα εργασίας που αφορούν βασικά μορφολογικά γνωρίσματα του δέντρου, καταγωγή, προέλευση.
- ▶ Αναζήτηση πηγών και εικόνων από τους μαθητές στο διαδίκτυο
- ▶ Προβολή εικόνων και συζήτηση με τους μαθητές

Φύλλα εργασίας για την ελιά

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Διαβάστε το κείμενο:

Κανένα άλλο δέντρο δεν ταυτίστηκε με κάποια περιοχή, όσο η ελιά με την Μεσόγειο ! Την συναντούμε παντού. Πότε βυζαίνει το κύμα και την αλμύρα , δίπλα στη θάλασσα , πότε να αντέχει το σκληρό τοπίο του καλοκαιριού σε κατάξερους νησιώτικες πλαγιές , και πότε να σχηματίζει τεράστια δάση και εκπληκτικά οικοσυστήματα. Το ασημένιο σταχτοπράσινο χρώμα της παιχνιδιάζει με το φως και τον ήλιο.

Η μορφή της απεικονίστηκε σε νομίσματα, σε περίφημες τοιχογραφίες, εισχώρησε στη λατρεία και ταυτίστηκε με πόλεις, ιερά και θεούς. Άραγε , θα μπορούσαμε πότε να φανταστούμε τη Μεσόγειο χωρίς της ελιάς; Πώς θα ήταν η ίδια η ζωή, αν έλειπε από την ζωή μας αυτό που ακούγεται τελευταία ως «ιερή τριάδα» της Μεσογείου: Το λαδάκι της ελιάς , το στάρι και το κρασί!

Ερωτήσεις

Μπορείτε να δώσετε ένα τίτλο στο παραπάνω κείμενο;

Βρείτε στο κείμενο συνθήκες κλίματος που μπορεί να καλλιεργηθεί το ελαιόδεντρο

Φανταστείτε ότι ζείτε στην αρχαιότητα στη περιοχή της Μεσογείου. Που θα συναντούσατε απεικονίσεις της ελιάς στη καθημερινή σας ζωή;

Ποια είναι τα 3 τρόφιμα που απαντάνε πάρα πολύ στη Μεσόγειο και χάρη σε αυτά πήρε το όνομα η Μεσογειακή διατροφή;

Φύλλα εργασίας για την ελιά

Άσκηση 2. Διαβάστε προσεκτικά το παρακάτω κείμενο:

Ιστορικοί συγγραφείς , θεωρούν σαν πιθανό τόπο προέλευσης της ελιάς τις περιοχές της Συρίας και της Μικράς Ασίας , των οποίων οι βουνοπλαγιές είναι γεμάτες από αγριελιές. Αγριελιές συναντώνται σήμερα διάσπαρτες σε όλη την λεκάνη της Μεσογείου, στα βόρεια παράλια της Αφρικής , στην Ισπανία, στην Ελλάδα και κυρίως στην Τουρκία. Άλλοι πιστεύουν ότι η ελιά προέρχεται από την Αφρική (Αβησσυνία-Αίγυπτος). Στην περιοχή αυτή καλλιεργήθηκε η ελιά και διαδόθηκε στη Κύπρο και στα βόρεια παράλια της Αφρικής (Μαρόκο , Αλγερία, Τυνησία), από τους Φοίνικες που παρουσίασαν σημαντική ακμή στην Καρχήδονα. Ο ιστορικός Θεόφραστος αναφέρει ότι η ελιά φύτευε στην Νότια Ιταλία, στη Συρία και Αραβία (προς την μεριά της Θάλασσας), στην Αίγυπτο και αλλού. Πηγές από την Αιγυπτιακή βιβλιογραφία μαρτυρούν ότι στην Αίγυπτο καλλιεργούνταν η ελιά , πριν από πολλά χρόνια. Γύρω όμως στο 2.000 π.Χ. οι ελαιώνες εξαφανίστηκαν είτε γιατί καταστράφηκαν από άγνωστη αιτία , ή το ενδιαφέρον του τότε πληθυσμού στράφηκε σε άλλη πηγή παραγωγής. Στην συνέχεια πιστεύεται ότι σημειώθηκε μετακίνηση των ανθρώπων προς τα νότια παράλια της Κρήτης όπου και μεταφέρθηκε το πιθανότερο η ελιά

Ερωτήσεις

1. Δώστε ένα τίτλο στο παραπάνω κείμενο
2. Σημειώστε στο παρακάτω χάρτη τις περιοχές που θεωρούνται ως τόποι προέλευσης του ελαιόδεντρου

3. Για ποιο λόγο σύμφωνα με το κείμενο εξαφανίστηκαν οι ελιές από την Αίγυπτο;

Διάφορα videos που παρουσιάστηκαν για την ελιά ελαιοκομία

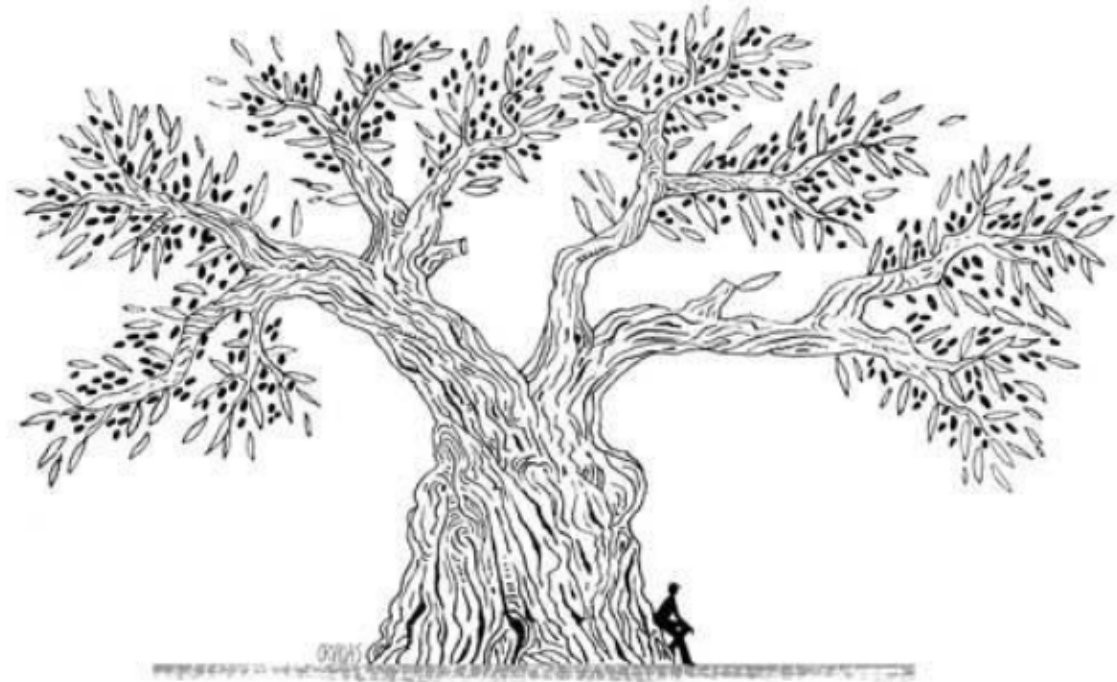
- Παρουσιάστηκαν τα παρακάτω video και οι μαθητές απάντησαν σε φύλλα εργασίας και έγινε συζήτηση

Επίσκεψη και γνωριμία με το δέντρο της ελιάς

Συμπληρώστε στην εικόνα τις κατάλληλες λέξεις, ώστε να δείξετε τα μέρη ενός ελαιόδεντρου

Κόμη ή φύλλα, βραχίονες, κορμός, ριζικό σύστημα

- Φύλλο εργασίας για τη μορφολογία του δέντρου:

Επίδειξη δέντρων ελιάς, καλλιεργητικές τεχνικές, κλάδεμα από τους μαθητές

Παρασκευή σαπουνιών από ελαιόλαδο

- Οι μαθητές μαθαίνουν να κατασκευάζουν σαπούνια από ελαιόλαδο

Γνωριμία με το μοντέλο μεσογειακής διατροφής

Η πυραμίδα της Μεσογειακής διατροφής

Με βάση την εικόνα συμπληρώστε το παρακάτω κείμενο:

Στη βάση της πυραμίδας βρίσκεται η
και η συμβουλή «να απολαμβάνουμε τα γεύματά μας μαζί με άλλους». Όσον αφορά τα προϊόντα που περιλαμβάνει η μεσογειακή διατροφή, αυτά είναι κατ'

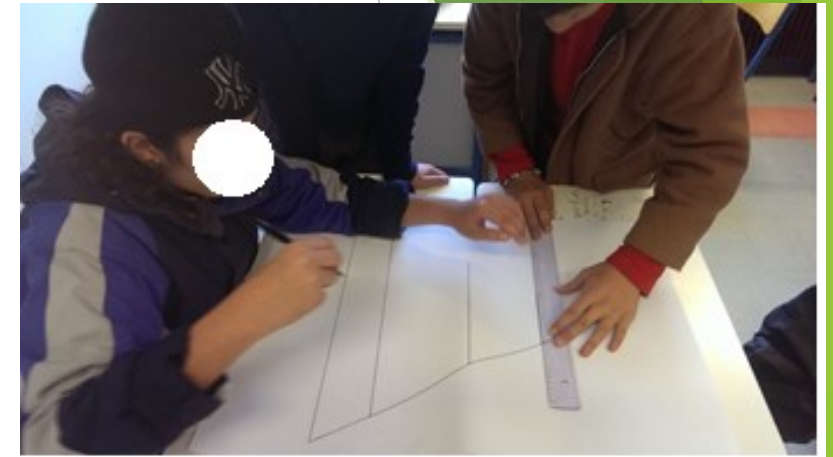
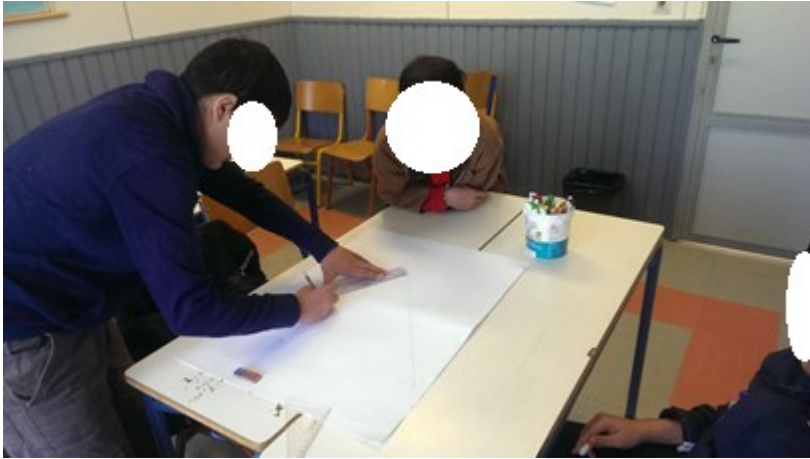
εξοχήν τα φ....., τα λ....., τα ζυμαρικά (ο.....
άλεσης κατά προτίμηση), το ε....., τα ό..... Κάθε γεύμα
πρέπει να βασίζεται στα προϊόντα από αυτήν την ομάδα.

Αμέσως μετά, σε λίγο μικρότερη ποσότητα, πρέπει να
καταναλώνουμε ψ..... και θ....., με συχνότητα όχι
μικρότερη από δύο φορές την εβδομάδα. Σε αυτό το επίπεδο της πυραμίδας
επισημαίνεται ο ρόλος του στη σωστή ενυδάτωση του
οργανισμού.

Σε μικρές ποσότητες αλλά ακόμη και σε καθημερινή βάση, πρέπει να
καταναλώνουμε π....., α....., τ..... και γ..... και
να συνοδεύουμε το γεύμα με

Τέλος, στην κορυφή της πυραμίδας, άρα και στη μικρότερη ποσότητα, πρέπει
να καταναλώνονται το και τα

Κατασκευή πυραμίδας μεσογειακής διατροφής με κολλάζ περιοδικά σουπερμάρκετ

Προβολή video για την καλλιέργεια του σιταριού στη παλιά και σύγχρονη εποχή

- Παρουσιάστηκαν τα παρακάτω video και οι μαθητές απάντησαν σε φύλλα εργασίας και έγινε συζήτηση

Παρασκευή ψωμιού από αλεύρι

Εκπαιδευτική επίσκεψη στη Zootechnia

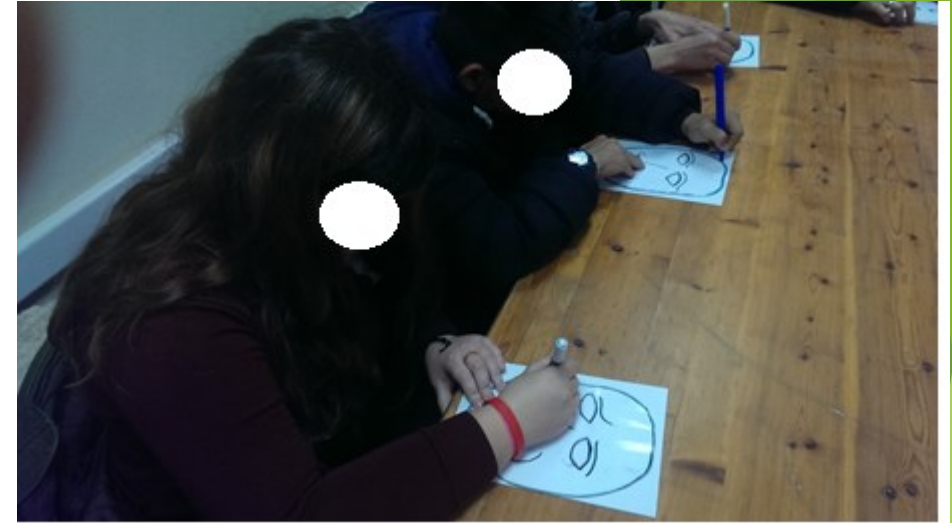
Εκπαιδευτική επίσκεψη στην Αμερικανική Γεωργική Σχολή

Εκπαιδευτική επίσκεψη στην Αμερικανική Γεωργική Σχολή

Ζωγραφική
αρχαίων
προσωπίδων
από μαθητές

Εκπαιδευτική επίσκεψη στην Αμερικανική Γεωργική Σχολή

Κατασκευή αρχαίων εκμαγείων από μαθητές

Εκπαιδευτική επίσκεψη στην Αμερικανική Γεωργική Σχολή

Παρουσίαση

Κατασκευή και συμπλήρωση ερωτηματολογίου αξιολόγησης προγράμματος με τους μαθητές και συμπλήρωσή του

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ «ΨΩΜΙ, ΛΑΔΙ ΚΑΙ ΚΡΑΣΙ:

ΘΕΜΕΛΙΑ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ» ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΝΤΕΣ ΜΑΘΗΤΕΣ

ΣΧΟΛΕΙΟ: ΕΙΔΙΚΟ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟ ΓΥΜΝΑΣΙΟ/ΛΥΚΕΙΟ ΠΕΥΚΩΝ

ΦΥΛΟ: ΑΓΟΡΙ ☐ ΚΟΡΙΤΣΙ ☐

1) Είχες ξαναεπισκεφτεί την Αμερικανική Γεωργική Σχολή;

ΝΑΙ ☐ ΟΧΙ ☐

Αν ναι, με την οικογένεια ☐ ή το σχολείο ☐ και σε ποια τάξη ήσουν; _____

2) Είχες ξαναεπισκεφτεί την Zootechnia;

ΝΑΙ ☐ ΟΧΙ ☐

Αν ναι, με την οικογένεια ☐ ή το σχολείο ☐ και σε ποια τάξη ήσουν; _____

3) Γνώριζες κάποια πράγματα για τη μεσογειακή διατροφή πριν το πρόγραμμα;

ΠΟΛΛΑ ☐ ΑΡΚΕΤΑ ☐ ΛΙΓΑ ☐ ΤΙΠΟΤΑ ☐

4) Μετά το πρόγραμμα θα ήθελα να τρέφομαι πιο υγιεινά

ΠΟΛΛΑ ☐ ΑΡΚΕΤΑ ☐ ΛΙΓΑ ☐ ΤΙΠΟΤΑ ☐

5. Σημείωσε V όπου συμφωνείς

Το εκπαιδευτικό πρόγραμμα που παρακολούθησα μου άρεσε επειδή:

A) Έμαθα περισσότερα πράγματα για τη διατροφή και ιστορία

B) Συμμετείχα σε επίσκεψη

Γ) Ήμουν με τους συμμαθητές μου σε ένα χώρο έξω από το σχολείο

Δ) Η επίσκεψη ήταν διαφορετική από τις συνηθισμένες

E) Παρακολούθησα εκπαιδευτικά βίντεο

ΝΑΙ ΟΧΙ ΙΣΩΣ

ΝΑΙ	ΟΧΙ	ΙΣΩΣ
☐	☐	☐
☐	☐	☐
☐	☐	☐
☐	☐	☐
☐	☐	☐

6. Υπάρχει κάτι που σε εντυπωσίασε στο εκπαιδευτικό πρόγραμμα;

ΝΑΙ ☐ ΟΧΙ ☐

Αν ναι, τι ήταν αυτό; _____

7. Νομίζεις ότι το εκπαιδευτικό πρόγραμμα χρειαζόταν και κάτι άλλο;

ΝΑΙ ☐ ΟΧΙ ☐

Αν ναι, τι ήταν αυτό; _____